

Kvittering på innsendt svar på Høring om forslag til ny forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler rettet mot barn og forslag til ny hjemmel i matloven § 26 a for å kunne ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på forskriften

Saksnummer: 24/3017

Sak: Høring om forslag til ny forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler rettet mot barn og forslag til ny hjemmel i matloven § 26 a for å kunne ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på forskriften

Levert: 21.11.2024 13:07

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Arbeidsgiverorganisasjon

Avsender: Sjømat Norge

Kontaktperson: Trude H Nordli

Kontakt e-post: trude.h.nordli@sjomatnorge.no

Høring- Forslag til ny forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler rettet mot barn og ny hjemmel i matloven om overtredelsesgebyr

Sjømat Norge er den største bransjeorganisasjonen for sjømatbedrifter i Norge og representerer 900 medlemsbedrifter med over 20.000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service, sjømatrederi og fiskehelse.

Sjømat Norge har deltatt aktivt i arbeidet med intensjonsavtalen for et sunnere kosthold siden 2016, hvor MerAv, det vi skal spise mer av, (sjømat, frukt/grønt og grove kornprodukter) ble en del av intensjonsavtalen som innsatsområde 4.

Siden 2016 har staten hatt et mål om 20% økning av produktene i denne kategorien. Det har man ikke lykkes med. I hele avtaleperioden har det totalt sett vært en nedgang på rundt 12% for nevnte produkter.

Arbeidet i MerAv kategorien er krevende da det går på å endre folks kostholdsvaner, og ikke på en endring i selve produktet. I de innsatsområder hvor vi skal spise mindre av noe, som for eksempel sukker og salt, kan en gjøre justeringer i produktene både på drikke og mat uten at forbruker nødvendigvis vil merke dette, og dermed vil en lykkes med en nedgang i inntak i befolkningen.

I det videre arbeidet i intensjonsavtalen for et sunnere kosthold, hvor det nå er en diskusjon om videreføring av avtalen, er det derfor svært viktig at det kommer på plass sterkere virkemidler for å få til en økning i de produkt vi skal spise mer av. Det vil også være nødvendig å tenke nytt i forhold til hvordan en kan samarbeide og jobbe for å øke andelen av MerAv produktene i intensjonsavtalearbeidet. Dette går på både innkjøpsordninger til offentlig sektor, opplæring innen mat og helsefag i skolen, gratis skolemåltid, og det å skape en trygghet for at sjømat er trygt å spise. På bakgrunn av ovenstående, synes forslaget om å inkludere sjømatprodukter over

listen av produkter som vil omfattes av ny *forskrift om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler rettet mot barn*, å være et feilslått tiltak fordi staten gjennom forskriften vil signalisere at økt sjømatinntak kan være negativt for helsen.

Kommentarer til vedlegg 1, kategori 11. Hurtigmat og sammensatte retter

At sjømat er omfattet av forskriften, er svært uheldig og vil skape en usikkerhet på om det er sunt å spise sjømat. Myndigheten har i dag utfordringer med å fjerne usikkerheten i befolkningen om at sjømat er både trygt og sunt å spise. Det er stadig negative medieoppslag som har utfordret kostholdsrådene ut fra både personlige meninger og med basis i enkelte forskningsartikler om hva som er trygt å spise. Å legge inn sjømat i sammensatte retter vil ikke slå positivt ut i forhold til hensikten med ny forskrift som går på å forebygge kostholdsrelaterte sykdommer og fedme hos barn, og å lære dem til å ta sunne valg.

At foreliggende forskriftsutkast også omfatter fisk og annen sjømat, vil forsterke den negative utviklingen med at barn spiser alt for lite sjømat ved at det blir sådd tvil om sunnheten ved å spise disse sammensatte produktene. Grenseverdiene som er satt opp i denne kategorien er også villedende da noen sjømatprodukter vil omfattes av forbudet, mens andre ikke vil omfattes.

Det er i høringsnotatet på side 37 nevnt at ferdigprodukter som makrell i tomat og fiskekaker kan markedsføres da det ikke konkurrerer med annen ferdigmat, mens fiskegrateng ikke skal markedsføres om det overstiger grenseverdier satt i kategori 11 i vedlegg 1. Dette gir ikke mening og vil virke veldig forvirrende på forbrukerne, og vil være svært utfordrende for aktørene i sjømatbransjen som skal etterleve dette.

Et søk i Matvaretabellen viser at flere fiskeprodukter vil overstige de grenseverdier som er satt i kategori 11 på energi. Dette gjelder for eksempel mange produkter av sild, makrell, tunfisk og en del panerte produkter. Kostholdsrådene sier at vi skal spise 300-450 gram i uken, hvorav minst 200 gram bør være fet fisk som laks, makrell og sild. De foreslåtte grenseverdiene i kategori 11 vil derfor være i direkte strid med kostholdsrådene om å få opp sjømatkonsumet, da de positive effektene ved å spise sjømat vil oppveie det å ikke innfri på de grenseverdier som er foreslått.

I høringsnotatet heter det i begrunnelsen for forslaget; "*Befolkningen i Norge, inkludert barn, har et for lavt inntak av grove kornprodukter, frukt, grønnsaker og fisk, og får i seg for mye salt, sukker og mettet fett. Et usunt kosthold øker risikoen for dårlig tannhelse, overvekt, fedme og kostholdsrelaterte sykdommer som diabetes type 2, hjerte- og karsykdommer og kreft.*" Departementet bør nøye vurdere om inntak av fet fisk vil bidra til dårlig helse som nevnt i sitatet, før fiskeprodukter omfattes som foreslått. I den sammenheng bør man huske at høyt innhold av flerumettede fettsyrer som marine omega-3, bidrar til høyt kaloriinnhold i produktene.

Vårt poeng her er at de detaljerte kriteriene som er foreslått, og som også skal gjelde sjømat, vil være i motstrid med kostrådene som bl.a. er gitt med den målsetningen å forebygge dårlig helse.

I høringsnotatet er det presentert vurderinger om proporsjonalitet og egnethet i forhold til forbud foreslått i forskriften. På basis av ovennevnte, er det Sjømat Norges vurdering at forslaget om å inkludere fisk og sjømat i forskriften hverken er nødvendig eller forholdsmessig i forhold til formålet med forskriften. Effekten dersom fisk og sjømat omfattes av forskriften, vil kunne bli det motsatte av hva departementet ønsker å oppnå.

Markedsføring i barnehage og skole

Fiskesprell og Matjungelen er gode tiltak på hvordan sjømat kan markedsføres til barn og ungdom i både barnehage, SFO og grunnskole. Disse tiltakene har vært med på å øke kunnskapen om hva som er sunt å spise. De har også bidratt til å skape nysgjerrighet og kunnskap om tilberedning og oppbevaring av sjømat for både barn og ansatte. Det er alt for lite kunnskap om både tilberedning og viktigheten av å følge kostholdsrådene i dag, og forskning viser at gode kostholdsvaner må innarbeides på et tidlig stadium i livet da det er vanskelig å endre kostholdsvaner senere i livet.

Sjømatnæringen har svært begrenset med midler til å markedsføre sjømat sammenlignet med andre næringer, som for eksempel landbruket. Ved å sette begrensninger på hvilke fiskearter og sammensatte produkter av sjømat som kan markedsføres mot barn vil dette virke mot sin hensikt, og sannsynligvis også være med å begrense inntaket i stedet for å få denne målgruppen til å spise mere sjømat. Utover ovenstående, har Sjømat Norge ingen kommentarer til forskriftsutkastet.

Oppsummering

Sjømat Norge mener at all sjømat må utgå fra forslag til ny forskrift under kategori 11 i vedlegg 1, som noe som skal begrenses når det gjelder markedsføring mot barn. Vedlagte forslag til forskrift vil skape usikkerhet om det er sunt å spise sjømat, men også være i direkte strid med nylig reviderte kostholdsråd slik vi oppfatter det. Da det er svært begrensede midler tilgjengelig i dag til markedsføring av sjømat, vil det slå negativt ut at sjømat i det hele tatt er nevnt som noe som skal begrenses i hurtigmat og sammensatte ferdigretter med noen fastsatte grenseverdier, som i tillegg vil ekskludere mange produkt vi skal spise MerAv i henhold til kostholdsrådene.

Med vennlig hilsen

Trude H Nordli Fagsjef Miljø, Sjømat Norge

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.